

ZAKOŃCZENIE

Badania wykopaliskowe na stanowisku 1 w Kolonii Rychłocice prowadzone przez Muzeum Miasta Pabianic i Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne w Łodzi, finansowane przez Fundację Badań Archeologicznych Imienia Profesora Konrada Jażdżewskiego pozwoliły odkryć bardzo ciekawy obiekt archeologiczny o charakterze sepulkralnym.

W pierwszej kolejności należy wymienić grób szkieletowy kultury mierzanowickiej oraz zespół zabytków ruchomych w postaci ceramiki i przedmiotów krzemiennych, w tym o charakterze narzędziowym, będących świadectwem penetracji tego terenu przez ludność wczesnej epoki brązu.

Następny przedział chronologiczny użytkowania stanowiska to IV okres epoki brązu, z którego pochodzi pojedynczy grób ciałopalny kultury łużyckiej.

W większej skali rozpoznano cmentarzysko kultury pomorsko-kloszowej o bardzo zróżnicowanym obrządku pogrzebowym. Pokazuje ono, że dochodziło tu do styku wielu prądów kulturowych, przede wszystkim podłoża kultury łużyckiej, na które nałożyły się dominujące elementy kultury pomorskiej i kultury grobów kloszowych. Doprowadziły one do ukształtowania się tak wymieszanego modelu kulturowego we wczesnym i środkowym okresie lateńskim. Cmentarzysko to jest jednym z nielicznych w takim stopniu przebadanych obiektów tego rodzaju w rejonie środkowej Warty. Jest bardzo istotnym dla problematyki chronologii pojawienia się na tych terenach kultury pomorskiej i kultury grobów kloszowych i wytworzenia się ich konglomeratu.

Niezwykle interesujące okazało się cmentarzysko kultury przeworskiej, które zostało przebadane w całości. Dostarczyło bardzo wielu ciekawych

odkryć w zakresie kultury materialnej ludności zamieszkującej teren środkowonadwarciański. Na szczególną uwagę zasługuje odkrycie przedmiotów importowanych z terenu Imperium Rzymskiego, ceramiki *terra sigillata*, terakotowej lampki oliwnej (druga lampka z archeologicznych badań wykopaliskowych), czy metalowych naczyń. Absolutnie unikatowym odkryciem był element uprząży końskiej z ozdobą w kształcie cykady, niespotykany dotychczas w materiałach kultury przeworskiej. W zakresie obrządku pogrzebowego istotnym było wydzielenie nowego typu grobu popielnicowego nakrytego szczątkami ciałaopalenia umieszczonymi w pojemniku z materiału organicznego. Na prezentowanym cmentarzysku odkryto także rzadko spotykane ustryny, czyli miejsca gdzie spopieleno zmarłych. Stwierdzono dwa tego rodzaju obiekty o stosunkowo dużej powierzchni z zawartością licznego materiału zabytkowego pochodzącego z obrzędów pogrzebowych. Na uwagę zasługuje ślad po budynku słupowym lub wzmocnieniu stosu pogrzebowego w ustrynie nr 2. Kolejnym bardzo ważnym odkryciem był prawdopodobny grób szkieletowy nawiązujący swą formą do znanych z górnego dorzecza Bzury, kończący użytkowanie tego stanowiska. Historia cmentarzyska na stanowisku 1 w Kolonii Rychłocice rozpoczęła się w fazie B_{2a} okresu wpływów rzymskich, a zakończyła w początkach wczesnego okresu wędrówek ludów, czyli objęła okres blisko trzech wieków.

Zaprezentowane powyżej wyniki badań stanowiska 1 w Kolonii Rychłocice przyniosły nowe, ważne odkrycia dla problematyki osadnictwa pradziejowego, szczególnie kultury mierzanowickiej, pomorsko-kloszowej i przeworskiej w rejonie środkowej Warty.

